

वा० रा०

॥ ८७ ॥

ऋषेर्दुर्वाससः पुरुषर्षभोदशरथः ॥ एवं ते श्रुतं इति रहस्यं त्वयानकचिद्वक्तव्यमित्यर्थः ॥ १५ ॥ तस्य लोकपालस्य दशरथस्य वाक्यं नानृतं कार्यमिति ॥ सुसमाहितः सावधान-
चित्तो भविष्यामीति मे दर्शनं संकल्पः ॥ १६ ॥ यदेवमतः सर्वथेति ॥ तवाग्नेन वक्तव्यं ॥ रहस्यश्रवणेऽत्युत्कटश्रद्धारहितस्येत्यर्थः ॥ श्रद्धायां तु वक्ष्यामीत्याह यदिते इति ॥ ल-
क्ष्मणस्य परमाप्तत्वाद् राजपुत्रत्वाच्च जनसन्निधावेव नरेन्द्रेण प्रतिषेधाच्च दुःस्वितदुःस्वनिवारणाय रहस्यप्रकटनेऽपि न दोष इति सुमंत्राशयः ॥ १७ ॥ पुनस्तदेवाह यद्यपीति ॥
यद्यपि नरेन्द्रेण रहस्यमप्रकाशयमित्युक्तं तथापि कथनयोग्ये काले एकस्य निकटे उदाहरिष्यामि एवं ज्ञात्वा दुःस्वनकार्यमित्याह ॥ दैवं हीति ॥ येन दैवेनेदं दृशं दुःस्वंप्राप्तं तद्दैवं दुर-

ऋषेस्तु वचनं श्रुत्वामामाह पुरुषर्षभः ॥ सूतनकचिदेवं ते वक्तव्यं जनसन्निधौ ॥ १५ ॥ तस्याहं लोकपालस्य वाक्यं तत्सुसमाहितः ॥ नै-
व जातवृत्तं कुर्यामिति मे सौम्यदर्शनं ॥ १६ ॥ सर्वथैव न वक्तव्यं मया सौम्यतवाग्रतः ॥ यदिते श्रवणे श्रद्धाश्रूयतां रघुनंदन ॥ १७ ॥ य-
द्यप्यहं नरेन्द्रेण रहस्यं श्रावितं पुरा ॥ तथाप्युदाहरिष्यामि दैवं हि दुरतिक्रमं ॥ १८ ॥ येनेदमीदृशं प्राप्तं दुःस्वं शोकसमन्वितं ॥ न त्वया भरत-
स्याग्रे शत्रुघ्नस्यापि सन्निधौ ॥ १९ ॥ तच्छ्रुत्वा भाषितं तस्य गंभीरार्थपदं महत् ॥ तथ्यं ब्रूहीति सौमित्रिः सुतं तं वाक्यमब्रवीत् ॥ २० ॥ इ-
त्यार्षे श्रीम० वा० उ० पंचाशः सर्गः ॥ ५० ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ तथासंचोदितः सूतो लक्ष्मणेन महात्मना ॥ तद्वाक्यमृ-
षिणा प्रोक्तं व्याहर्तुमुपचक्रमे ॥ १ ॥ पुरा नामाहि दुर्वासो अत्रेः पुत्रो महामुनिः ॥ वसिष्ठस्याश्रमे पुण्ये वार्षिक्यं समुवास ह ॥ २ ॥

तिक्रममिति ज्ञात्वा शोकं त्यजेत्यर्थः ॥ दैवं हि सुमहद्भूतं येनेदमीदृशं प्राप्यमिति पाठे राज्ञाऽप्रकाशयत्वोक्तौ हेतुर्वैदेहीत्यादि ॥ येन दैवेन प्राचीनकर्मणा शोकसममीदृशं दुःस्वं त्व-
या प्राप्यं प्रापणीयं तद्दैवं हि यस्मात्सुमहद्भूतं केनापि दुःशकज्ञानमतो राज्ञाऽप्रकाशयमुक्तं ॥ यदितु पूर्वभवदादीनामप्येव उक्तं स्यात्तदास्यार्थस्यावश्यभावि त्वज्ञानात्तदेदं दुःस्वनस्या-
दितिकतकादयः ॥ अतो न त्वया भरतादिसन्निधौ वाच्यमिति शेषः ॥ १८ ॥ १९ ॥ गंभीरार्थपदं प्रागुक्तं सत्यं तथ्यं भाषितं श्रुत्वा सौमित्रिः शोकं निवृत्तयेतद्ब्रूहि विस्तरे-
ण ब्रूहीत्यब्रवीत् ॥ २० ॥ इति रामाभिरामेश्रीरा० वा० उ० पंचाशः सर्गः ॥ ५० ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ अथ तत्कथनं तथासंचोदित इति ॥ १ ॥ वार्षिक्यं
वर्षासुभवं चातुर्मास्यनियममुद्दिश्यो वास यतीनां वर्षाकाले भ्रमणनिषेधात् ॥ वार्षिकमासचतुष्टयमेकत्रैव स्थितवानित्यर्थः ॥ २ ॥

उ० कां०

॥ ८७ ॥